

Ayın Filmleri

Dr. Emin Yeğinboy / Karşıyaka RK GDB

Sanal medya kahramanlığı ne kadar sürer?

Ghahreman - Kahraman

Yönetmen : Ashgar Fahradi

Oyuncular : Amir Jadidi, Muhsin Tanabandeh, Sahar Goldust, Sarina Farhadi.

Özdeyiş klasikleri arasına artık "sosyal medya insanı, vezir de yapar rezil de" eklenbilir. . . Ashgar Fahradi'nin yarattığı kahramanı işte bu ikilemin bir parçası. Ahlaklı, etik , gururlu olmak gibi insanı hasletleri, yaşamı istediği şekilde eğip büken sosyal medya gücüyle çarpıştırıyor. Ashgar Fahradi'nin kaleminden çıkma ve yönetmenliğinden geçmiş tüm filmlerinde "Bir Ayrılık", "Geçmiş", "Satıcı"

temel olarak ahlaki ikilemler, gittikçe büyüyen yalanlarla değişen yaşamlar, gerçekler karşısında kişisel vicdanla yüzleşme halleri yer alır. Doğulu insan çevresine kendisini olduğundan iyi hatta mazlum göstermeyi çok sever. Bu yapmacıklığın altında yatan insani zayıflıklar, Fahradi'nin özellikle eşelediği konulardır. İyi ile kötü sürekli çatışır.

Bu kez kahramanı ödeyemediği borcu nedeniyle hapis yatan Rahim Sultani (Amir Jadidi) ceza evinden iki gün resmi izinle evine gönderilir. Kız arkadaşının bulunduğu kadın çantası içindeki 17 bilezik ile borçlandığı Behram'a (Muhsin Tanabandeh)borcunu ödemek ister. Bu ancak yarısını karşılar, geri kalanı da çalışarak ödemek ister. Ne var ki Behram bunu kabul etmez. İran hukuk sisteminde şikayetçi vazgeçtiği taktirde karşı tarafta af ediliyor olduğundan ısrarla üzerine gider. Behram Nuh der peygamber demez. Bu kez doğru olanı yapmaya karar verir ve sokaklarda yapıştırdığı ilanlarla çantanın sahibini arar. İlanlara da ceza evinin telefonun yazarak onların da bu iyiliği fark etmelerini amaçlar. Durumdan haberdar olan ceza evi yetkililerinin paylaşımlarıyla da Rahim medyada bir anda kahramanlaştırılır. Borçlu olduğu Behram'a kamuoyu baskısı ile af etmesi istenir, kendisine belediye de bir iş vaat edilir. Her şey yolunda giderken belediye de kendisini bekleyen vaat edilen iş için gittiğinde insan kaynakları müdürünün polis gibi sorgulaması, kendisine inanmaması Rahmani'nin düşmeye başladığı an olur. Ne pahasına olursa olsun, eline geçen bu fırsattan maksimum sonucu almak niyetindedir. Behram'ın dükkanına giden Rahim sınırlarına hakim olamaz ve kavga eder. Görüntülerin sanal medyaya yansmasıyla da hızlı başlayan yükseliş, hızlı düşüşe geçer.

Fahradi iyi bir senarist, hayatın içinden aldığı karakterlere inandırıcılık kazandırmakta, onları doğal ortamlarına yerleştirmekte çok usta. Psikolojik gerilimleri, diyaloglar üzerinden akıcı kurgular, gerçekler katman katman ortaya çıkar. Yarğalamak niyetinde değildir, sanki hatasız yaşam yoktur mesajını vermek ister. Hataları karşısında karakterlerine pişmanlıkları mutlaka yaşatır. İnsan hayatı boyunca iyi kalabilir mi ? sorusunun yanıtını seyircisine bırakır. Fahradi'nin yanıtı ise çoktan hazır : böyle bir şey mümkün değildir.

Öykünün geçtiği Şiraz şehrinin doğulu, eski mimarisi, atmosferini sanal paylaşımların güncelliğiyle kasıtlı yaratılmış bir tezatlık içinde. Ben böyle hissettim nedense. . . Eski İran'dan yeni yaşamın bir portresi kısaca. Kamerası bu kez kentin çarşısında, tozlu sokaklarında hareketli

2021 Cannes Film Festivali'nde Jüri Özel Ödülü alan "Kahraman" bir adamın 3 gün içinde yükselişini ve düşüşünü anlatırken insan ruhunun değişkenliğine de göndermelerini yapıyor. Fahradi'nin en iyi filmi olmasa da , yine de ilgiyi sonuna kadar da hak ediyor.

Büyüme, aşkı ve hayatı öğrenmek. . ./ Licorice Pizza

Yönetmen : Paul Thomas Anderson.

Oyuncular : Cooper Hoffman, Alana Haim, Sean Penn, Bradley Cooper, Tam Waits.

Yaşamda erkek veya kadın fark etmez, her iki cinsin de geçtiği Paul Thomas Anderson son yıllarda ilgiyle biçim izlediğim bir yönetmen. "Kan Dökülecek-There Will Be Blood", "The Master", "Phantom Tread" gibi farklılık yaratan filmlerde imzası olan bir yönetmen. Bu kez sade, mutlaka otobiyografik öğeler içeren ve orta akım seyirciyi fazlaca etkilemeyecek yapıda bir film olan "Licorice Pizza" ile geldi. Önce adını araştırmak zorunda kaldım zira filmde pizza üzerine hiçbir şey yok.. 70'lerde Kaliforniya'da "Licori-

ce Pizza" adı altında plak dükkanları olduğunu hatta argoda vinil plak anlamına geldiğini öğrendim. Yukarıda yazdığım gibi oldukça kişisel anılarla örülü bir öykü. Kaliforniyalı olmayanlar için filmi tanıdık kılan Nixon, 70'lerdeki benzin kısıtlaması (animasyon insanlar Avrupa ve Amerika'da haftada bir gün arabalarını kapatmaya mecburdular), su yatakları gibi yeni çıkan tüketim ürünleri, Vietnam, David Bowie, Paul McCartney şarkıları vs.. arka fonu oluşturuyor.

Ön planda Gary (Cooper Hoffman) ve Alana (Alana Haim) arasındaki büyüme, aşkı tanıma, hayatta tutunma arayışları var. Her şey kazındığında altından tabii ki aşkı arayış çıkıyor. İlk başta 15'li yaşlardaki Gary ve kendisinden 10 yaş büyük Alana arasındaki ilişki inişler, çıkışlar şeklinde gelişiyor. Genç erkek ergenlerin karşı cinsten kendilerinden yaşça büyük hatunlara ilgi duyması kaçınılmaz bir dürtüdür. Gary'de daha ilk karşılaşmalarında Alana'ya karşı duygularına hakim olamıyor. Gary aktörlük hayali yanında hayatta kendisine para getirebilecek girişimlerde de yaşının üstünde bir uyanıklığa sahiptir. "Şişman Berry'nin Su Konforu" sloganı ile girdiği sektörde veya paintball oyununu işinde hiç te küçümsenmeyecek paralar kazanır. Alana ise okul andaçları için fotoğraf çekerken koridorda tesadüfen tanıştığı Gary'den hoşlanmıyor değil. Yaşının gereği beklentileri daha yukarılarda. Gary'nin yaşından büyük çenesi ve girişimliliği hoşuna gidiyor. Ona önce su yatağı işinde yardımcı oluyor, arkasından aktris olma hayaliyle Hollywood yapımcılarının kapısını çalıyor. Sonrasında genç bir belediye başkan adayının seçim kampanyasında çalışmaya başlar. Kısaca, her kесе mavi boncuk dağıtmaktan geri kalmayan genç bir kadındır. Sonuçta hiç birisi kalıcı bir başarı olmaz yaşam deneyimi olarak kalır. Erkekler daha yaşlı olmalarına karşın ergen Gary'den daha olgun değildiler.

Filmin en önemli handikabı epizodik anlatımla, bütünlüğü tam sağlayamaması oluyor. Sanki serbestçe kaleme alınmış bir günlük havası içinde akıp gidiyor. Garip yan karakterler filme bir girip kısa sürede çıkıyorlar. Sean Penn'in canlandırdığı çapkın John Holden gibi (esasında William Holden) veya Barbara Streisand'ın ajite sevgilisi, film yapımcısı John Peters'i canlandıran Bradley Cooper, yine boru sesli şarkıcı Tom Waits'in oynadığı Rex Blau gibi tuhaf karakterler filmin mizahi yönüne, dönemin Hollywood ortamının canlanmasına hoş katkıları yapıyorlar. Alana'nın yaşadığı Yahudi geleneklerine sıkı sıkıya bağlı ailesinde kurallara karşı gelmesi, o yıllarda genç bir kadın için cesur sayılacak girişimleri karakterini daha ön plana taşıyor. Hele yakıtsız kamyonu geri viteste yokuş aşağı sürmesi yok mu ? Onu bir anda oyunun hakimi yapıyor. Son yılların çıkış yapan genç yönetmeni Bennie Safdie'de sahtekar, gizli yaşamı olan politikacı portresi ilginç.

Retro atmosferi yakalamak için 35 mm çekilmiş soluk kareler filmin hikayesiyle mükemmel bütünleşiyor. Anlatım ise tipik Anderson normlarında, duygusalıktan çok gerçekçilik ve karakter çeşitliliği ön planda. İki genç arasındaki duygusal bağın güçlenmesini yaşadıkları ve karşılaştıkları üzerinden geliştiriyor. Hikayesi ne kadar sade olsa da bunu bu şekilde sunmak ustalık ve vizyon istiyor.

Merhum ve yönetmen Anderson'un başat oyuncularından olmuş Philip Seymour Hoffman'ın oğlu Cooper övgüye değer bir oyunculuk gösteriyor. Çok beğendim . Temennim babası gibi iyi bir oyuncu olması. Keza Haim adlı pop rock grubunun elemanı Yahudi burunlu Alana Haim'de çok başarılı. Hatta daha çok sahne alıyor. Baba oyuncular tan rollerde canlandırdıkları karakterlerin gariplikleriyle ana roller kadar akılda kalıcılar.

Film müzikleri yetmişlerin çok güzel şarkıları bayıldım. 70'lerden David Bowie'den Life on Mars, Clearance Carter'dan Slip Away, Paul McCartney'den Let Me Roll It, Chris Norman'dan Stumplin In gibi hitler. Büyük işler beklenmeden, sakin sularla seyreden, geçtiği dönemle bağ kurularak izlenecek başarılı bir film.

OCAK 2022 ROTARY DERGİSİ 47